

הערל פרק שמיני יבמות

עה:

עין משפט
גד מצוה

מסורה הש"ס

(א) וְאִם פָּטוּ עַל פִּי הַיָּד
שְׂמִים אֶל פִּי הַיָּד כְּמוֹ שֶׁפָּטוּ
בְּמִצְוֵי כִּי פָּטוּ אֶת
וְהָיָה דָּבָר שֶׁנֶּעֱשֶׂה בְּיַד אִלֵּם
עוֹלָם עַד שֶׁפָּטוּ בְּכַסּ בְּיָדוֹ
הַמְּחַלְלִי, (ב) גִּי עֵינָיו רָבָה,
(ג) וְדָבָר אֶחָד, (ד) וְלֹא
(ה) הַיָּד אֶת הַיָּד.

תורה אור השלם

1. לא יבא פטור דבא
ובירוח שפכה בקהל וי:
דברם כג ב
2. לא יבא ממוז בקהל
ה' גם דור עשירי לא יבא
לא בקהל וי: דברם כג ב

הגהות הב"ח

(א) ג' משום דאיתיה
מחוללי: (ב) רש"י דיה
כרות שפכה כתוב ופיו:
(ג) דיה ואם נשחית ופי:
קאי (פי' אכזריות ופי' דבא)
תחת. ופי' כפול: אינו
ושם תלמוד הניחו לפרש
דברי רש"י:

הגהות הגר"א

(א) ג' רובה, ג' י'
הר"ש מלה, ויפתח
דבתי בלחש ס' ה'
סקיני:

וחרויה סילוא כביצים. נקטו קון כביציו. לשון מחירות של דברים
(כ"מ דף כה). ונפק מיניה. שכתב זרע: כחוט דמוגלא. כמין
ליה ואפי' הכי אוליד כתר. הכי: מאין הם. ונתה אשמו: בידי
שמים. ע"י רעמים וכד' או

וחרויה סילוא כביצים ונפק מיניה כחוט
דמוגלא ואוליד הא שלח שמואל לקמיה
דרב ואמר ליה צא וחזר על בניו מאין הם
אמר רב יהודה אמר שמואל "פצו דכא
בידי שמים כשר אמר רבא היינו דקרינן פצו
ולא קרינן "הפצו במתניתא תנא נאמר
לא יבא פצו ונאמר לא יבא ממוז מה
להלן בידי אדם אף כאן בידי אדם אמר רבא
פצו בכולן דך בכולן כרות בכולן פצו
בכולן "בין שנפצע הגיד בין שנפצעו ביצים
בין שנפצעו חוטי ביצים דך בכולן בין שנידך
הגיד בין שנידכו ביצים בין שנידכו חוטי
ביצים כרות [בכולן] בין שנכרת הגיד בין
שנכרתו ביצים בין שנכרתו חוטי ביצים אמר
ליה ההוא מרבנן לרבא ממאי דהאי פצו
דכא באותו מקום אימא מראשו אמר ליה
מדלא מנה ביה דורות ש"מ באותו מקום
ודלמא האי דלא מנה בו דורות דאיהו הוא
דאסור בריה ובר בריה כשר דומיא דכרות
שפכה מה כרות שפכה באותו מקום אף האי
נמי באותו מקום וכרות שפכה גופיה ממאי
דבאותו מקום הוא אימא משפתי שפכה
כתיב במקום ששופך ואימא מחוטמו מי
כתיב בשפוך כרות שפכה כתיב מי שעל
די כרית שופך שלא על ידי כריתת אינו
שופך אלא מקלח לאפוקי האי דאידי ואידי
שופך הוא במתניתא תנא נאמר לא יבא
פצו דכא ונאמר לא יבא ממוז מה להלן
באותו מקום אף כאן באותו מקום ינקב
למטה מעטרה שכנגדו למעלה מעטרה
סבר רבי חייה בר אבא לאכשורי "אל רבי
אסי הכי אמר ריב"ל עטרה כל שהיא
מעכבת: ואם נשתייר מעטרה כו': יתיב
רבינא וקמיבעיא ליה מלא החוט שאמרו יעל
פני כולה או על פני רובה אמר ליה רבא
תוספאה לרבינא מלא החוט על פני רובה
וכלפי רישא א"ר הונא כקולמוס כשרה

כמורב פסולה האי שליט בה אורא ובה
חסדא אמר כמורב כשרה כקולמוס פסולה האי גריד והאי לא גריד אמר
רבא כוותיה דרב הונא מסתברא האי לא שליט בה אורא והאי שליט בה
אורא אי משום גרידותא מידי דהוה אברוא דחביתא אמר ליה רבינא למרימר
הכי אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא הלכתא בין כקולמוס בין כמורב כשרה
מיהו מיבעיא ליה למטה מעטרה או למעלה פשיטא דלמעלה מעטרה דאי
ס"ד למטה מעטרה אפילו נכרת הגיד נמי ורבינא לשבושי למרימר הוא דבעי
ההוא עובדא דהוה במתא מחסא שפיה מר בר רב אשי כקולמוס ואכשריה
ההוא עובדא דהוה כפומבריתא איסתתים גובתא דשכבת זרע ואפי' במקום
קמנים סבר רב ביבי בר אבוי לאכשורי אמר רב פפי משום (א) דאתו
מבולאי

זרע ממשי אשה ומוציאו ואין נקלט. ברא דחביתא שאין שיפוע ראשו נוגע בדפני החצית שבפנים: ואפילו נכרת נמי. כל הגיד
דכא תנן אס נשתייר מעטרה מלא החוט כשר אפי' שנחתך כל שמעטרה ולמטה: לשבוי למרימר. לידע אס מחולל הוא
להשיב על שאלתו: הוה עובדא. דהוה כמורב: שפיי. חתך הנשר מכל לז ונטל דופני מורב ועשאו כקולמוס ואכשריה כרב
הונא: גובתא. קנה. נקב שראוי להוציא בו זרע נסתם והיה מוציא קרי דרך מי רגלים דחיתא כבירות (דף מה): שני נקבים יש בלשם
אחד מוציא שתן ואחד מוציא שכבת זרע וצנייהן כקליפת השום: קענים. מי רגלים: לאכשורי. שהרי אין כאן לא פטוה ולא דך ולא כרות:
מבולאי

ואמר רבינא תס דס חלקן בין נטלה הביצה לפניה דכשנטלה לגמרי
מוזיל מידי דהוה אנטול הטחול (וחלין דף נה). דכשרה וניקב כפומבריה
טריפה והא דלמר לקמן בין שנכרתו ביצים בין חוטי ביצים היינו
דוקא שניהן אבל נכרת אחת מן הביצים כשר ואף אס חמצי לומר
דרי' ישמעאל לפלוגי אתנא קמא אחי
הלכתא כוותיה כיון ששמע מפיו
חכמים ככרם ציננה דהוה סמכא
דלמר כהחולן (לעיל מה): ממחני'
דכרמא הדך ביה וירושלמי נמי
משמע דהלכה דכר אכל משמע
דאין מוליד דא"ר יורא שמעתי שהלכה
כרבי ישמעאל ואמר נמי שמואל התם
אס יבא לפני בעל ביצה אחת אי
מכשירו א"ר יודן בר חנינא וכלנדי
עלימין ארי' שס לפרש כתיב גזונו
לומר דוקא שנטלה האחת והאחת
שלימה כשר אבל נפצעה אפילו אחת
גרע טפי דכפי' אבל יותר נראה
לרי' לפרש שהם שתי חציות וכלנדי
באל ימין וחומר גדולה יטוב להחזיר
לרופאים לחמור של שאלא אס אפשר
ומסס דעובדא הוה קמיה דרבי אמי
א"ל אין כרמי את שרי ליה אלא
הי דעא דלא מוליד משמע דלוליה
הלכה כרבי ישמעאל דמכשר ומשמע
התם מתוך המקלח דארי' בידי
אס: ניקב "למטה מן העטרה
שכנגדו למעלה מן העטרה. וארי'
דעל גב גיד העטרה מארכת
ונחתתו של גיד הולכת ומתקלחת
לראש הגויה וקאמר ינקב למטה
מן העטרה בעליון של גיד והנקב
מפולט והוה נחתתו של גיד למעלה
מן העטרה לפי שמתקלחת שם
וקאמר סבר רבי חייה לאכשורי כיון
דמזד אחד דהיינו בעליון הוה למטה
מעטרה ומסיק דעטרה כל שהוה
מעכבת ופסול כיון שגזל אחד הוה
למעלה מן העטרה ונראה דנקב
מפולט צניין דאין לומר אפילו לא
ינקב אלא עד חלל הגיד ואפילו
למטה מעטרה פסול כיון שאס היה
נקב מעבר אל ענב היה כדל אחד
למעלה מעטרה דהא מכשרין
כמין כקולמוס וכמורב ויין דאפי'
נחתך לגמרי כשר כל שכן ינקב:
מבולאי

תוס' חר מקבאי
נקב (למעלה) (למטה)
מעטרה שכנגדו למעלה
מעטרה סבר ר' חייא
לאכשורי. א"ל ר' אבא
הכי אמר ריב"ל עטרה
כל שהוה מעכבת: הא
דתנן אס נשתייר מעטרה
כרות (בשר) (והשערה)
כשר אמר רבא בנמי יתיב
רבינא וקא מיבעיא ליה
מלא החוט שאמרו א"ר
כיהו או ע"פ רובה. א"ל
רבא תוספאה מלא החוט
ע"פ רובה וכלפי ראשה
אמר מר זוטרא משמיה
דריבנא הלכתא בין
כקולמוס בין כמורב כשר
מיהו קא מיבעיא ליה
למטה מעטרה או למעלה
מעטרה פשיטא דלמעלה
מעטרה דאי למטה
מעטרה אפילו נכרת. והוה
עובדא דהוה כפומבריתא
דאסתתים גובתא דשכבת
זרע ואפי' במקום קמנים
סבר רב ביבי בר אבוי
לאכשורי אמר רב פפי

